

GMINA SKĄPE

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI DARNAWA

Darnawa, sierpień 2010 r.

Spis treści

WSTĘP	4
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY SKĄPE	5
1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNO-PRZYRODNICZE	5
1.2. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY.....	9
1.3. LUDNOŚĆ	10
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA	11
2.1. HISTORIA	11
2.2. POŁOŻENIE.....	12
2.3. LUDNOŚĆ – STATYSTYKA.....	12
2.4. IŁOŚĆ GOSPODARSTW	13
2.5. ZAKŁADY I ZATRUDNIENIE.....	13
2.6. STOWARZYSZENIA	13
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	14
3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	14
3.1.1. Walory krajobrazu.....	14
3.1.2. Walory klimatu.....	14
3.1.3. Walory szaty roślinnej oraz świata zwierzęcego.....	15
3.1.4. Warunki hydrogeologiczne	16
3.1.5. Gleby	16
3.1.6. Drogi	16
3.2. ŚRODOWISKO KULTUROWE	17
3.2.1. Zabytki	17
3.2.1.1. Układ osadniczy.....	17
3.2.1.4. Zabudowa	19
3.3. OBIEKTY I TERENY	20
3.3.1. Miejsca publicznych spotkań	20
3.3.2. Miejsca sportu i rekreacji.....	20
3.3.3. Szlaki turystyczne.....	21
3.3.4. Remiza strażacka.....	21
3.3.5. Plac zabaw.....	21
3.3.6. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	22
3.4. GOSPODARKA, ROLNICTWO	22
3.4.1. Użytkowanie gruntów	23
3.4.2. Gospodarstwa rolne.....	23
3.4.2.1. Pasieka Darnawa	24
3.4.3. Infrastruktura techniczna	25
3.4.3.1. Zaopatrzenie w wodę	25
3.4.3.2. Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami.....	25
3.4.3.3. Zaopatrzenie w gaz	25
3.4.3.4. Elektroenergetyka i telekomunikacja	26
3.5. MIESZKAŃCY, KAPITAŁ SPOŁECZNY	1
3.5.1. Osoby o specyficznych umiejętnościach	26
3.5.1.1. Pszczelarz z Darnawy.....	26
3.5.1.2. Utalentowane plastyczki	27
3.5.2. Związki i stowarzyszenia	28
3.5.2.1. Ochotnicza Straż Pożarna.....	28
3.5.2.2. Rada Kościelna	28
3.5.2.3. Polski Związek Pszczelarzy.....	29
3.5.2.3. Rada Sołecka.....	29
3.6. ANALIZA ZASOBÓW	30
3.6.1. Elementy wyróżniające miejscowość	31
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.....	32
4.1. ANALIZA SWOT	32

4.2.	WYNIKI ANALIZY SWOT	33
5.	PLAN DŁUGOTERMINOWY	34
6.	PROJEKT KRÓTKOTERMINOWY	36
7.	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH NA LATA 2010-2016	38
7.1.	HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTÓW	40
7.2.	KOSZTY REALIZACJI ZADAŃ.....	40
	ZAKOŃCZENIE	41
	SPIS TABEL	42
	SPIS RYSUNKÓW.....	42
	SPIS MAP	42
	SPIS FOTOGRAFII	42

Wstęp

Jednym z warunków zapewnienia równomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju jest podniesienie atrakcyjności obszarów wiejskich poprzez podjęcie działań wpływających na poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej wsi oraz stworzenie warunków dla rozwoju zarówno działalności rolniczej jak i innych sektorów gospodarki. Myśl ta ma swoje odzwierciedlenie w polityce Wspólnoty Europejskiej, której celem jest m.in. niwelowanie różnic rozwojowych między poszczególnymi jej regionami.

Zatem stworzony został dla potrzeb polskiej wsi i rolnictwa na lata 2007-2013 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Działanie *Odnowa i rozwój wsi* w ramach PROW ma stworzyć warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i opravą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

Działanie ma wpłynąć na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Niniejszy pomysł na realizację projektu w ramach działania *Odnowa i rozwój wsi* narodził się z potrzeb mieszkańców gminy.

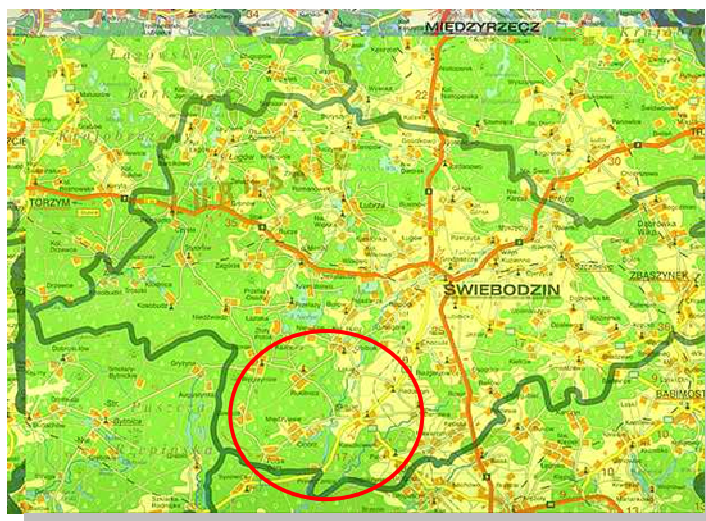
1. Charakterystyka Gminy Skąpe

1.1. Położenie geograficzno-przyrodnicze

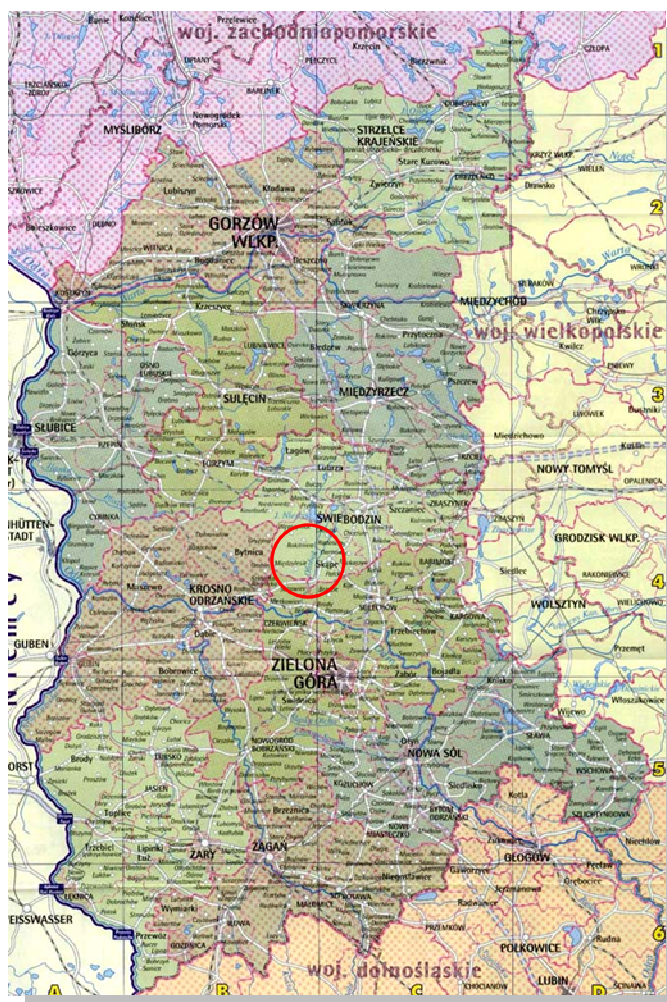
Gmina Skąpe położona jest na zachodzie Polski, w środkowej części Województwa Lubuskiego, w powiecie świebodzińskim. Graniczy z następującymi 6 gminami:

- ✓ od północnego-wschodu i wschodu z gminą Świebodzin (powiat świebodziński),
- ✓ od południowego-wschodu z gminą Sulechów (powiat zielonogórski),
- ✓ od południa z gminą Czerwieńsk (powiat zielonogórski),
- ✓ od zachodu z gminą Bytnica (powiat krośnieński),
- ✓ od północnego-zachodu z gminą Łagów (powiat świebodziński),
- ✓ od północy z gminą Lubrza (powiat świebodziński).

W sąsiedztwie wschodniej granicy gminy przebiega droga krajowa nr 3 Świnoujście-Szczecin-Zielona Góra-Legnica-Jakuszyce, która przebudowana zostanie na drogę ekspresową A-3 Szczecin-Lubawka. W odległości 5 km od północnej granicy przebiega główna oś komunikacyjna kraju wschód-zachód droga krajowa nr 2 – przyszła autostrada A-2 Berlin-Świecko-Poznań-Warszawa.

Mapa 1. Położenie Gminy Skąpe w Powiecie Świebodzińskim

Gmina Skąpe jest gminą o statusie wiejskim z siedzibą we wsi sołeckiej Skąpe. Zajmuje powierzchnię 181 km² (18.128 ha), co równa się 1,3% obszaru całego Województwa Lubuskiego.

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo, użytki rolne stanowią 43% powierzchni ogólnej gminy. Uzupełniającą funkcją gminy jest turystyka i wypoczynek. Prawie 50% powierzchni ogólnej gminy zajmują lasy. Od północy obszar gminy przylega do jednego z największych i najczystszych zbiorników Województwa Lubuskiego, jeziora Niestłysz.

Fot. 1 Jezioro Niestłysz

Jezioro Niestłysz (pow. 486,2 ha, dł. 4700 m, szer. 1700m, maks. głęb. 34,7 m) jest największym jeziorem na Pojezierzu Łagowskim. Leży w otoczeniu dużych partii lasów sosnowych, z licznymi stanowiskami drzew liściastych. Linia brzegowa jeziora (dł. 19 km) jest urozmaicona wieloma zatokami (Z. Juliusza, Z. Bogenza, Z. Wodne Wcięcie, Z. Kolina, Z. Borowska i Z. Szary Kamień) i półwyspami. Jego kształt modelują trzy wielkie półwyspy, wcinające się daleko w toń jeziorną. Z powierzchni wody wynurzają się dwie duże wyspy, porośnięte drzewami liściastymi, stanowiące dogodne miejsca do zatrzymywania się wielu gatunków ptaków w czasie przelotów. Bogaty jest również świat ptaków gnieźdzących się tutaj na stałe: m. in. łabędź niemy, czapla, bocian czarny, żuraw, a także orzeł bielik.

Jezioro stanowi idealny akwen do uprawiania różnorodnych sportów wodnych i wędkarstwa. Szczególnie nadaje się do uprawiania żeglarstwa i wioślarstwa, a zimą – bojerów. Jezioro obfituje w dorodną płoć, leszcza i lina, a z drapieżnych ryb – w okonia,

szczupaka i węgorza. Podwodne wypłylenia i mielizny zachęcają do uprawiania połowów spinningowych. W głębinach jeziora żyje najsmaczniejsza z ryb słodkowodnych – sielawa. Wyjątkowo czyste wody oraz bogata rzeźba dna, pokrytego bujną roślinnością podwodną, są magnesem dla podwodnych wypraw płetwonurków.

Zachodnia część gminy położona jest zaś w strefie **Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego**. Park obejmuje powierzchnię 2755 ha, którą w 86,6% porastają lasy. Na terenie Gminy Skąpe znajduje się 65 ha, co stanowi 2,4% ogólnej powierzchni parku, natomiast otulina zajmuje 3751 ha (18,4% powierzchni całej otuliny).

Fot. 2 Gryżyński Park Krajobrazowy

Gryżyński Park Krajobrazowy utworzony został na podstawie rozporządzenia Wojewody Zielonogórskiego nr 4 z dnia 15 kwietnia 1996 roku (Dz. Urz. Z 19996 r. Nr 6, poz. 61) w celu ochrony i zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych rynny polodowcowej oraz znajdujących się w niej stawów, jezior i doliny rzeki Gryżyński Potok (potocznie zwany Gryżyną).

Zróznicowana rzeźba terenu, duże nachylenie zboczy rynny, liczne jeziora polodowcowe, stawy, 94 źródła zboczowe, 17 torfowisk i piękna pstrągowa rzeka Gryżyna dostarczają niezapomnianych wrażeń. Tak ukształtowany teren pokrywa ciekawa szata roślinna, tworząc zespoły wodne, bagienne, torfowiskowe, łąkowe, zaroślowe i leśne. Nic więc dziwnego, że bytuje tutaj sporo jeleni, dzików i saren. W wielu miejscach spotkać można ślady żerowania bobrów i wydry. Z bogatej ornitofauny na czoło wysuwa się król przestworzy - orzeł bielik. Z trzcinowisk słyszeć czasami głos bąka a w olszynach klangorem zaznaczają swoją obecność żurawie. Liczna populacja

dzięcioła czarnego pozostawia po sobie wiele dużych dziupli zajmowanych chętnie przez rzadkiego gołębia siniaka i piękną kaczkę zwaną gągołem. Nad wodami bystry obserwator na pewno spotka "szmaragdowy klejnot" gryżyńskiej rynny - zimorodka.

1.2. Podział administracyjny

Na terenie gminy znajduje się 19 miejscowości, z tego 15 to wsie sołeckie (Błonie, Darnawa, Łąkie, Kalinowo, Międzylesie, Niekarzyn, Niesulice, Ołobok, Pałck, Podła Góra, Skąpe, Radoszyn, Rokitnica, Węgrzynice, Zawisze), 2 to wsie (Kaliszkowice, Przetoczna), 2 to osady (Cibórz, Cząbry).

Największą pod względem powierzchni w granicach administracyjnych jest miejscowość Węgrzynice, mieszka w niej jednak relatywnie mało osób (183). Największą liczbę mieszkańców ma Cibórz (974), następnie Ołobok (698) i Radoszyn (573). Skąpe zamieszkuje 412 osób, Niekarzyn - 403 osoby, Pałck - 290, Rokitnicę - 253, Zawisze - 228. Pozostałe miejscowości liczą poniżej 200 osób.

Położenie poszczególnych miejscowości na terenie gminy charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem, co stwarza mniej korzystne warunki rozwoju.

Największą jednostką pod względem zaludnienia jest Cibórz, który wg urzędowego wykazu miejscowości ma status osady. Koncentruje ok. 20% ludności gminy. Wynika to z funkcjonowania na jego obszarze wysokospecjalistycznego szpitala, będącego jednostką organizacyjną samorządu województwa lubuskiego.

Hierarchia miejscowości gminy Skąpe przedstawia się następująco:

- ✓ ośrodek ponadpodstawowy - wieś **Skąpe** - siedziba gminy,
- ✓ ośrodek ponadpodstawowy - osada **Cibórz** - wspomaga siedzibę gminy,
- ✓ ośrodek ponadpodstawowy - wieś **Ołobok** - obsługuje turystów z północnej części gminy,
- ✓ ośrodki podstawowe z niepełnym zakresem usług - wsie **Niekarzyn, Węgrzynice, Międzylesie, Radoszyn,**
- ✓ ośrodki elementarne - pozostałe wsie.

1.3. Ludność

Ludność gminy według danych Urzędu Gminy Skąpe z dnia 31 grudnia 2007 r. wynosi 5 071 osób, stanowi ona 0,5% ludności województwa. Podział mieszkańców według płci przedstawia się następująco:

Tabela 1. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według płci

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w km ²	Miejscowości	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
			ogółem	mężczyźni	kobiety	na 1 km ²	
Gmina Skąpe	181	19	5071*	2493	2578	28	103

* osoby zameldowane na pobyt stały

Zdecydowanie największą grupę mieszkańców gminy stanowią ludzie w wieku 40-59 lat, tj. 1591 osób. Udział dzieci w wieku od 0 do 14 lat w stosunku do ogółu mieszkańców to zaledwie 16 %, młodzież w wieku od 15 do 19 lat – 7,62 %, dorośli w wieku od 60 do 64 lat – 4,49 %, natomiast powyżej 65 roku życia – 16 %.

Ludność według wieku w Gminie Skąpe (dane Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze na dzień 31 grudnia 2006 r.):

Tabela 2. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według wieku

Gminy	Płeć														
	Ogółem	Mężczyźni							Kobiety						
		0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 59	60 - 64	65 i więcej	0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 59	60 - 64	65 i więcej
Skąpe	5547*	495	208	432	353	833	97	332	421	215	408	309	758	131	555

* osoby zameldowane na pobyt stały i na pobyt czasowy

2. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja

2.1. Historia

Materiał archeologiczny wskazuje na obecność w rejonie Darnawy osadnictwa już w okresie wczesnodziejowym. Pierwotnie wieś należała do klasztoru cysterek z Trzebnicy. Dekretem władz pruskich z 1818 roku upaństwowione zostały wszystkie dobra klasztoru i wieś weszła w skład domeny królewskiej.

Ryc. 1 Wieś Darnawa na starej karcie pocztowej

Podczas badań przeprowadzonych w 1987 roku zarejestrowano w okolicach wsi osady z wczesnego średniowiecza, punkty osadnicze kultury łużyckiej, starożytności, wczesnego i późnego średniowiecza, a także ślady osadnictwa z okresu halszackiego, późnego średniowiecza i z czasów nowożytnych.

Fot.3. Kościół w Darnawie

Darnawa miała kościół parafialny według legendy ufundowany przez **Henryka Brodatego**. W 2 połowie XVII wieku kościół był już filialnym parafii w Skąpem. Obecna świątynia zbudowana została, na miejscu wcześniejszej, na początku XX wieku.

2.2. Położenie

Wieś Darnawa leży na północnym skraju Gminy Skąpe. Przez wieś przebiegają drogi powiatowe:

- ✓ nr **1222F** Skąpe – Darnawa - Rosin
- ✓ nr **1224F** Radoszyn – Darnawa - Niekarzyn.

W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się następujące miejscowości:

- ✓ Skąpe – 3 km,
- ✓ Radoszyn – 2 km,
- ✓ Rosin – 4 km,
- ✓ Niekarzyn – 2 km.

Wieś położona na terenie lekko falistym, w krajobrazie otwartym. Po stronie południowej wsi płynie strumień Ołoboczek.

2.3. Ludność – statystyka

Ludność Darnawy według danych Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Skąpe z dnia 31 grudnia 2008 r. wynosi 180 osób.

Tabela 3. Podział mieszkańców według płci

Wyszczególnienie	Ludność		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
Gmina Skąpe	5044	2502	2542
w tym: Darnawa	180	89	91

Tabela 4. Podział mieszkańców według wieku

Wyszczególnienie	w wieku					
	0-6	7-15	16-19	20-65	pow. 65	ogółem
Darnawa	11	29	13	103	24	180

Tabela 5. Stan liczebności mieszkańców Darnawy w ostatnich pięciu latach

Wyszczególnienie	ROK				
	2004	2005	2006	2007	2008
Darnawa	183	178	177	180	180

2.4. Ilość gospodarstw

W Darnawie są 44 gospodarstwa domowe. Figuruje tu 9 gospodarstw rolnych, w tym 4 gospodarstwa, których właściciele utrzymują się jedynie z pracy na roli. Dwa z nich zajmują się hodowlą trzody chlewnej i uprawą roli, pozostałe dwa – jedynie uprawą roli, głównie żyta, pszenicy i rzepaku.

2.5. Zakłady i zatrudnienie

Miejscowość Darnawa nie posiada zakładów pracy. We wsi zarejestrowane są trzy podmioty gospodarcze: sklep spożywczy i pasieka pszczelarska, której właściciel zajmuje się wyrobem i sprzedażą miodu. Ponadto jeden z mieszkańców Darnawy prowadzi usługi leśne.

Rodzime podmioty gospodarcze dają w niewielkim stopniu zatrudnienie lokalnej społeczności, stąd zdecydowana jej większość znalazła zatrudnienie poza miejscem swego zamieszkania, w okolicznych miejscowościach.

2.6. Stowarzyszenia

Na terenie Darnawy funkcjonuje 1 stowarzyszenie zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jest to **Ochotnicza Straż Pożarna**, która została założona w roku 2006.

Część mieszkańców Darnawy zrzesza się w organizacjach niezarejestrowanych w KRS:

- ✓ Rada Kościelna
- ✓ Rada Sołecka

3. Inwentaryzacja zasobów służąca odnowie miejscowości

3.1. Środowisko przyrodnicze

3.1.1. Walory krajobrazu

Fot. 4. Panorama Darnawy

Wieś Darnawa położona jest na terenie lekko falistym, w krajobrazie otwartym. Po stronie południowej wsi płynie strumień Ołoboczek.

Wieś Darnawę obejmuje **Dolina Środkowej Odry**. Jest to równina wznosząca się od 57 do 62 m n.p.m. Stanowi ją fragment rozległej terasy plejstoceńskiej, oddzielonej od równiny sandrowej wyraźną, kilkunastometrową

krawędzią morfologiczną.

3.1.2. Walory klimatu

Rozpatrywany teren leży w VI Krainie Klimatycznej zwanej Pojezierzem Lubuskim (Prawdzie). Średnioroczny opad z wielolecia wynosi 534 mm.

Opad przeważnie w postaci deszczu odznacza się minimum zimowym w lutym i marcu, a maksimum w miesiącach letnich: czerwcu, lipcu i sierpniu.

W ciągu roku najczęściej występują wiatry wiejące z kierunków SW, W i NW (głównie latem i zimą) z tzw. sektora zachodniego. W porze wiosennej wzrasta aktywność wiatrów północnych. Jesienią następuje wzrost cyrkulacji z sektora południowego.

Ważniejsze dane klimatyczne:

- ✓ Najwyższa średnia temperatura powietrza: lipiec 17,8 0 C
- ✓ Najniższa średnia temperatura powietrza: styczeń -1,9 0 C
- ✓ Najwyższa średnia miesięczna suma opadów: lipiec 66 mm
- ✓ Najniższa średnia miesięczna suma opadów: marzec 30,7 mm
- ✓ Średnia roczna suma opadów: 534 mm

Częstość występowania kierunków wiatrów średnio w roku w %:

Kierunek	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
%	9,0	8,6	10,1	3,8	7,1	17,8	22,5	7,9	13,2

Na omawianym obszarze występuje znaczna przewaga wiatrów z kierunku zachodniego i południowo - zachodniego (40,3 %) we wszystkich porach roku. Najmniejszą częstotliwość posiadają tutaj wiatry z kierunków południowo - wschodniego i południowego - łącznie 10,9 % w skali roku. Stosunkowo duża jest tu ilość okresów bezwietrznych, 13,2 % rocznie. Najwięcej jest tu wiatrów w zakresie prędkości 0 - 5 m/s (wiatr słaby) wiejących przez 71,3 % czasu w skali roku. Wiatry silne i bardzo silne występują tutaj ok. 2,6 % czasu w roku .

3.1.3. Walory szaty roślinnej oraz świata zwierzęcego

Szata roślinna obrębu Darnawy jest dość zróżnicowana. Wyróżnić tu można co najmniej 5 podstawowych jednostek potencjalnej roślinności naturalnej, czyli takiej, która porastałaby ten teren po wyeliminowaniu działalności człowieka.

Darnawa otoczona jest przez lasy mieszane, z przewagą drzew akacjowych. Po stronie południowej wsi płynie strumień Ołoboczek, w którym na dobre zdomowiły się bobry, a ich działalność przyczyniła się do powstania rozlewisk na pobliskich łąkach.

Wieś nie posiada pomników przyrody.

W Darnawie, na kominie domu nr 28, znajduje się **gniazdo bocianie** zarejestrowane w internetowej ogólnopolskiej bazie gniazd bociana białego. Rejestracja gniazda związana jest z międzynarodowym projektem **Boci@n**. Projekt polega na prowadzeniu obserwacji bocianów białych, ich gniazd i żerowisk oraz podejmowaniu działań przyczyniających się do zachowania tych ptaków w naszym kraju. Jest adresowany zarówno do osób indywidualnych, jak i szkół, organizacji społecznych, urzędów i instytucji. Ma on na celu:

- ✓ czynną ochronę bociana białego i jego siedlisk w Polsce
- ✓ rozbudowę ogólnopolskiej sieci osób i instytucji pomagających bocianom
- ✓ stałą kontrolę polskiej populacji bociana białego
- ✓ propagowanie wiedzy o bocianach i idei ochrony tych ptaków

Umożliwia wszystkim chętnym udział w rozbudowie i tworzeniu dwóch umieszczonych w Internecie ogólnopolskich baz danych dotyczących bociana białego: bazy gniazd i bazy

aktywności. Projekt Boci@n jest realizowany dzięki wsparciu udzielonym przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, a także budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych. W związku z realizacją projektu gniazdo bocianie w Darnawie obserwowane jest od 1994 r.

3.1.4. Warunki hydrogeologiczne

Na terenie Darnawy użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy. Najczęściej czerpane są wody z poziomu ok. 10 – 13 m i ok. 20 – 30 m. Opracowany w roku 1996 przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze „Program retencji korytowej i zbiornikowej w woj. zielonogórskim” przewiduje na terenie gminy budowę 6 zbiorników retencyjnych, w tym m.in. budowę zbiornika na następującym cieku:

- ✓ rzeka **Słomka** – zbiornik „**Darnawa**” o powierzchni 143,0 ha i objętości całkowitej 3850,0 tys. m³,

3.1.5. Gleby

W rejonie wsi Darnawa przeważają grunty orne w klasach bonitacyjnych IVa i IIIb. 21% powierzchni wszystkich gruntów ornych zajmują grunty w klasie V. Najmniej występuje w klasie IIIa. Na łączną powierzchnię 482,7576 ha wszystkich gruntów ornych, tych w bardzo dobrej klasie jest zaledwie 1,8197 ha.

3.1.6. Drogi

Wieś Darnawa leży na południowym skraju Gminy Skąpe. Przez wieś przebiegają drogi powiatowe:

- ✓ nr **1222F** Skąpe – Darnawa - Rosin
- ✓ nr **1224F** Radoszyn – Darnawa - Niekarzyn.

Droga nr 1222F posiada bardzo niezadowalające parametry techniczne i geometryczne. Jej stan jest katastrofalny i wymaga ona natychmiastowego remontu.

Fot. 5. Remont drogi 1224F: Radoszyn-Darnawa

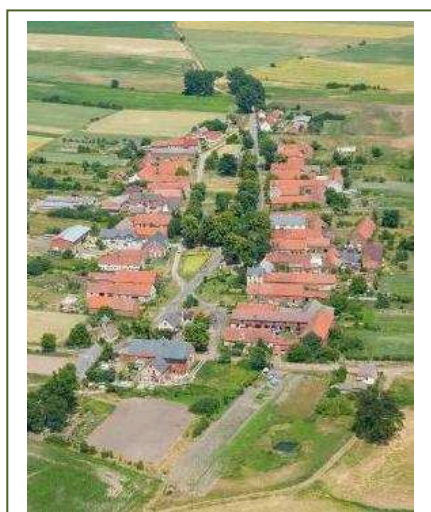
W roku 2008 miał miejsce remont drogi nr 1224F: **Radoszyn - Darnawa**. W ramach prac na odcinku 2,46 km wykonano nową nawierzchnię.

W samej miejscowości brakuje chodników usytuowanych wzdłuż jezdni. Jednocześnie miejscowość posiada dobrze zorganizowaną komunikację autobusową oraz zadowalające połączenia z najbliższymi ośrodkami społeczno-kulturalnymi oraz administracyjnymi.

3.2. Środowisko kulturowe

3.2.1. Zabytki

3.2.1.1. Układ osadniczy

Fot. 6. Owalnicowy plan wsi

Racjonalny **plan owalniczy** wieś otrzymała po nadaniu jej przez Henryka Brodatego klasztorowi cysterek z Trzebnicy, co nastąpiło w 1223 roku lub wkrótce po tej dacie. Zachował się dobrze pierwotny układ przestrzenny wsi, z zabudową z 2 połowy XIX i początku XX wieku.

3.2.1.2. Kościół

Dominantę wysokościową wsi stanowi kościół filialny pw. Alojzego Gonzagi z początku XX wieku, wzniesiony na miejscu starszego. Jest to jednonawowa bryła zamknięta dwuspadowym dachem, krytym ceramiczną dachówką. Ceglane elewacje o ostrołukowych oknach w rozglifieniach, wieńczy gzyms kostkowy. Od zachodu trzykondygnacyjna wieża kryta łupkiem, zwieńczona ośmiobocznym hełmem.

W roku 2007 mieszkańcy Darnawy własnymi siłami przeprowadzili remont wnętrza kościoła. Efekty ich pracy przedstawiają się następująco:

Fot.7. Kościół przed remontem

Fot.8. Kościół po remoncie

3.2.1.3. Cmentarz

Między drogami o nawierzchni brukowej, na płaskim terenie, założono w XIX wieku cmentarz ewangelicki na planie wydłużonego prostokąta. Cmentarz zlikwidowano wprowadzając plac zabaw, który zatarł pierwotny układ. Obecnie układ nieczytelny. Z cmentarza zachowały się fragmenty muru kamiennego. Zieleń stanowią jedynie 3 klony.

Drugi cmentarz to cmentarz przykościelny, zlikwidowany po 1945r. Założono go na planie trapezu. Centrum i część północną zajmuje kościół. Zachowany drzewostan składa się z lip.

3.2.1.4. Zabudowa

Zabudowa wsi zwarta, usytuowana w większości w linii rozgraniczeń. Zagrody rozplanowane na rzucie podkowy. Budynki jednokondygnacyjne często połączone ze sobą. Stodoły wolnostojące, często tuż za zagrodą, ustawione równolegle do drogi i pola. Wiele budynków mieszkalnych, i niekiedy gospodarcze, ustawione szczytowo. Budynki parterowe zamknięte dwuspadowymi dachami krytymi ceramiczną dachówką karpiówką, w koronkę. Elewacje 5-7-osiove, w przeważającej większości ceglane z detalem architektonicznym w formie gzymsów, opasek, niekiedy z lizenami w narożnikach domów. Budynki gospodarcze niekiedy na kamiennych cokołach. Wiele domów przebudowano w partiach otworów okiennych. Powiększono je na wzór okien stosowanych w budynkach współczesnych. W liniach rozgraniczeń wprowadzono ogrodzenie sztachetowe, ceglane, siatka metalowa, a niekiedy mur kamienny. We wsi zachował się dom ludowy z 1 ćwierci XX wieku i plebania z końca XIX wieku.

Spośród wszystkich wsi gminy Skąpe, wieś ta, obok wsi Łąkie, **reprezentuje największe wartości kulturowe**, jednak jest mało rozpoznana Ewidencją konserwatorską objęte są jedynie:

1. dom nr 30 – XIX/XX w,
2. dom nr 36 – XIX/XX w,
3. kościół filialny – pocz. XX w.

Fot.9. Dom nr 30

3.3. Obiekty i tereny

W Darnawie istnieje 85 nieruchomości, których typ i rodzaj przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6. Rodzaj nieruchomości

Rodzaj/ typ nieruchomości	liczba
Budynki lub ich części – działalność gospodarcza	3
Budynki mieszkalne lub ich części	42
Budynki pozostałe	29
Grunty – działalność gospodarcza	1
Grunty pozostałe – zabudowane i niezabudowane	11

3.3.1. Miejsca publicznych spotkań

Fot.10. Sala wiejska w Darnawie

Mieszkańcy Darnawy posiadają miejsce publicznych spotkań – **świetlicę wiejską**. Świetlica o powierzchni 83 m² jest jednak zbyt mała, by mogły być w niej organizowane zebrania wiejskie wszystkich mieszkańców miejscowości oraz lokalne uroczystości i imprezy. Problem braku odpowiednio dużego obiektu na wspólne spotkania oraz prowadzenie działalności kulturalnej mogłaby rozwiązać istniejąca przy świetlicy **sala wiejska** (137 m²). Jednak stan techniczny tego obiektu jest katastrofalny. Jedynie kapitalny remont sali może zagwarantować mieszkańcom odpowiednie warunki spotkań oraz możliwość prowadzenia działalności kulturalnej.

3.3.2. Miejsca sportu i rekreacji

Na terenie Darnawy znajduje się **boisko sportowe**. Jest ono czynne i stanowi zaplecze dla lokalnej społeczności, głównie dzieci i młodzieży. Stan boiska jest jednak niezadowolający i wymaga gruntownej rekultywacji.

3.3.3. Szlaki turystyczne

W kwietniu 2008 r. na terenie Gminy Skąpe zostały oddane do użytku **szlaki rowerowe**. Przez miejscowość Darnawa przebiegają 2 szlaki – zielony i czerwony:

Tabela 7. Szlaki turystyczne w Darnawie

szlak	charakter	trasa	długość szlaku w km
CZERWONY	ponadregionalny	od Świebodzina – BORÓW – Ołobok – Łąkie – Radoszyn – Darnawa – Niekarzyn – Pałck – Przetocznica – Podła Góra – GRABIN	33,2
ZIELONY	międzygminny	ROSIN – Darnawa – Skąpe – Kaliszkowice – Pałck – Głoguszyń – KIJE	18,0

3.3.4. Remiza strażacka

W miejscowości, z uwagi na funkcjonowanie tam Ochotniczej Straży Pożarnej, znajduje się remiza strażacka. Jest to obiekt murowany z jednym stanowiskiem na samochód. Na wyposażeniu remizy znajdują się: przyczepa pożarnicza, motopompa pożarnicza, węże tłoczne W-75 i W-52, syrena elektryczna i syrena ręczna, ubrania koszarowe.

3.3.5. Plac zabaw

W Darnawie 22% ludności stanowią dzieci do 15 roku życia. Wspólnym staraniem władz gminy i mieszkańców wsi w centrum miejscowości utworzono plac

zabaw. Urządzenia do zabawy (zjeżdżalnie, huśtawki) zakupione zostały ze środków budżetu gminy. Płot wokół placu zabaw postawiony został przez mieszkańców wsi. Obecnie obiekt nie spełnia oczekiwań najmłodszych mieszkańców miejscowości, którzy domagają się większej liczby urządzeń do zabawy.

Fot.11. Plac zabaw we wsi Darnawa

3.3.6. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

W miejscowości Darnawa obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych zlokalizowany jest w obrębie placu zabaw dla dzieci. Jest to jedno z niewielu publicznych miejsc w tej miejscowości. Obszar jest ogrodzony, co ma szczególne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa przebywających tu osób i bawiących się dzieci. Teren zlokalizowany jest w samym centrum wsi, wyposażony jest w podstawowe urządzenia do zabawy. Obszar sprzyja nawiązywaniu kontaktów pomiędzy najmłodszymi mieszkańcami wsi oraz ich rodzicami.

Kolejnym obszarem sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów jest sala wiejska. Organizowane są w niej zebrania mieszkańców oraz uroczystości kulturalno-sportowe. Zrodziła się tu także wyjątkowa tradycja cyklicznych spotkań byłych i obecnych mieszkańców wsi. Obecnie w obiekcie prowadzone są prace remontowe. Nowowyremontowany obiekt w jeszcze większym stopniu służyć będzie pogłębianiu wzajemnych kontaktów mieszkańców miejscowości.

3.4. Gospodarka, rolnictwo

Z uwagi na niską liczebność mieszkańców miejscowości, Darnawa nie wykazuje aktywności gospodarczej. Na terenie wsi funkcjonują jedynie 3 podmioty gospodarcze. Dwa z nich zajmują się działalnością handlową, jeden usługową. Działalność lokalnych „przedsiębiorców” związana jest z wykorzystaniem zasobów naturalnych wsi. Sprzyja

temu położenie wsi z dala od terenów uprzemysłowionych oraz dużych szlaków komunikacyjnych. Dzięki temu w pełni korzystają oni z bliskości otaczających Darnawę lasów oraz łąk, oferując produkty w pełni naturalne oraz ekologiczne.

3.4.1. Użytkowanie gruntów

Rodzaje gruntów w sołectwie Darnawa:

✓ grunty orne:	482,7565 ha
✓ sady:	0,9400 ha
✓ łąki:	39,9586 ha
✓ pastwiska:	5,3671 ha
✓ grunty pod lasami (lasy i grunty leśne):	274,2940 ha
✓ grunty pod lasami (grunty zadrzewione i zakrzewione):	2,0195 ha
✓ grunty pod wodami (wody stojące):	0,1900 ha
✓ grunty pod wodami (wody płynące):	2,1006 ha
✓ grunty pod wodami (rowy):	0,9400 ha
✓ użytki kopalne:	0,1500 ha
✓ tereny zielone:	1,3120 ha
✓ nieużytki:	2,6700 ha

3.4.2. Gospodarstwa rolne

W Darnawie funkcjonują gospodarstwa rolne o różnej powierzchni gruntów. Ich wielkości przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 8. Grupy gospodarstw rolnych we wsi Darnawa

Grupy gruntów	Ogólna liczba gosp.	Powierzchnia fizyczna (ha)
Powierzchnia od 1 do 2 ha	5	6,4874
Powierzchnia od 2 do 5 ha	2	9,1700
Powierzchnia od 5 do 7 ha	0	0,0000
Powierzchnia od 7 do 10 ha	0	0,0000
Powierzchnia od 10 do 15 ha	1	12,1761
Powierzchnia powyżej 15 ha	1	33,8500
Razem	9	61,6835

3.4.2.1. Pasieka Darnawa

Fot.12. Pasieka Krzysztofa Barckiego

Pasieka Darnawa jest własnością Krzysztofa Barckiego. Jego przygoda z pszczołami zaczęła się 25 lat temu. Na strychu domu, w którym mieszkał zagnieździł się rój pszczoł, który dał początek pasiece. Początki były trudne. Pierwszy ul pożyczył od sąsiada. Pszczoł przybywało, co wymusiło na nim konieczność zbudowania kolejnych uli. W krótkim czasie pasieka rozrosła się, a w przydomowym ogródku zaczęło brakować miejsca. **Obecnie pasieka liczy 120 uli**, a niewinna przygoda przerodziła się w pasję. Dzięki możliwości przemieszczania uli na atrakcyjnie usytuowane tereny, właściciel pasieki może oferować różne rodzaje miodu.

Miejscowość Darnawa położona jest z dala od cywilizacji, a miód pozyskiwany z tych terenów jest ekologiczny. Charakteryzuje go silny, naturalny aromat, co pozwala nazwać go prawdziwym produktem przyrody.

3.4.3. Infrastruktura techniczna

3.4.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy Darnawy korzystają z dostawy wody z systemów wodociągowych.

Opis szczegółowy sieci wodociągowej:

wodociąg grupowy Darnawa oznaczony WZ-6:

Ujęcie składa się z dwóch studni o głębokości 32,0 i 33,0 m oraz zatwierdzonych zasobach w wysokości $Q = 18,0 \text{ m}^3/\text{godz.}$ ($432,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$). Stacja uzdatniania o wydajności rzędu $Q = 20,0 \text{ m}^3/\text{godz.}$ składa się z jednego odźlaziacza $\varnothing=1,5 \text{ m}$ i 2 hydroforów $\varnothing=1,2 \text{ m}$. Sieć wodociągowa posiada długość 1,7 km. Średnia produkcja wody w roku 2001 wyniosła ok. $6,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Wodociąg posiada znaczną rezerwę wydajności.

3.4.3.2. Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami

Darnawa nie posiada kanalizacji ściekowej. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone specjalistycznym taborem przez 5 podmiotów gospodarczych do oczyszczalni w Ciborzu, Świebodzinie i Wilkowie.

Miejscowość posiada uregulowaną gospodarkę odpadami stałymi. Gospodarstwa gromadzą nieczystości stałe w typowych pojemnikach. Nieczystości wywożone są przez specjalistyczne firmy.

3.4.3.3. Zaopatrzenie w gaz

Pomimo faktu, iż Gmina Skąpe należy do najlepiej zgazyfikowanych gmin w powiecie świebodzińskim, Darnawa – jako jedna z nielicznych miejscowości gminy – nie posiada gazu.

Źródłem gazu ziemnego w gminie Skąpe jest gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Grodzisk – Rakoniewice – Sulechów – Świebodzin, od którego w rejonie Osogóry (gmina Świebodzin) wykonane jest odgałęzienie sieci wysokiego ciśnienia o średnicy $\varnothing 100 \text{ mm}$ – oznaczony GA-1. W pobliżu wsi Radoszyn oraz Skąpe znajdują się stacje redukcyjno pomiarowe I stopnia. Ze stacji w Radoszynie (EG-1) zaopatrywani są sieciami średniego ciśnienia jedynie mieszkańcy tej miejscowości. Docelowo przewidywana jest dostawa gazu z tej stacji sieciami średniego ciśnienia do wsi Darnawa.

3.4.3.4. Elektroenergetyka i telekomunikacja

Darnawa zasilana jest linią napowietrzną na napięciu 15 kV ze stacji elektroenergetycznej 110/15kV w Sulechowie. Z ww. linii oraz jej odgałęzień zasilana jest stacja transformatorowa 15/0,4 kV typu słupowego, znajdująca się w miejscowości. Obsługę eksploatacyjną sieci elektroenergetycznej prowadzi Rejon Energetyczny w Świebodzinie

Miejscowość obsługiwana jest przez 4 operatorów: TP S.A. – telefonia stacjonarna oraz operatorów telefonii komórkowej- PLUS GSM, ERA GSM, ORANGE. Jakość ich sygnału w miejscowości jest jednak bardzo zła, z uwagi na odległość do najbliższych przekaźników. Darnawa nie posiada dostępu do internetu.

3.5. Mieszkańcy, kapitał społeczny

Fot.13. Zjazd w Darnawie – rok 2009

Trzy lata temu w Darnawie zrodziła się **tradycja cyklicznych spotkań byłych i obecnych mieszkańców wsi**. Pomysłodawczynią i organizatorką spotkań po latach jest Izabela Kowalaszek. W dniu 6 czerwca 2009 r. już po raz kolejny odbył się zjazd. W tym roku na spotkaniu bawiło się 80 osób. W przygotowaniach do organizacji zjazdów

uczestniczy większość mieszkańców wsi.

3.5.1. Osoby o specyficznych umiejętnościach

3.5.1.1. Pszczelarz z Darnawy

Zawód pszczelarza pozwala na obcowanie z naturą, otaczanie się bogactwem przyrody. Jest to trudny zawód, wymagający predyspozycji fizyczno-psychicznych, oraz ogromnej wiedzy. Pszczelarz z Darnawy, pan Krzysztof Barcki jest - jak sam mówi - osobą ambitną i wie, że sama praktyka nie wystarczy, dlatego ciągle wzbogaca swoje doświadczenie lekturą, wykładami oraz kursami. W 2005 roku uzyskał **Dyplom Mistrza**

Pszczelarskiego, przyznany przez Centrum Szkolenia Praktycznego w Pszczelej Woli. Pasięka i pszczoły są całym jego życiem.

Jest **pszczelarzem-pasjonatem**, wśród tradycyjnych uli znalazł miejsce również pień drzewa, w którym zagnieździły się pszczoły.

Dzięki położeniu pasieki z dala od terenów uprzemysłowionych oraz dróg, produkty z pasieki Darnawa są czyste i w 100% naturalne. Miód pozyskiwany jest z wielką starannością, z zachowaniem wszelkich wymogów, przy użyciu nowoczesnych jak i tradycyjnych urządzeń. Produkty z pasieki pozostają pod stałą kontrolą weterynaryjną. Potwierdzeniem tego jest **Certyfikat Polskiego Związku Pszczelarskiego** oraz Zaświadczenie Powiatowego Inspektoratu Weterynarii.

Fot.14. „Ul” w pasiece K. Barckiego

3.5.1.2. Utalentowane plastyczki

Anna Klechamer z Darnawy jest gimnazjalistką i utalentowaną plastyczką. Od 2003 roku jest podopieczną Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci w Warszawie. W 2006 roku jako jedna z czterech osób otrzymała stypendium Banku Zachodniego w kategorii – Sztuka. Ania jest laureatką licznych konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych:

Ryc. 2. Praca na konkurs „Dziecko i pies”

- ✓ V Międzynarodowy Konkurs Plastyczny dla Dzieci i Młodzieży – „Gustaw Klimt secesyjny wizjoner”,
- ✓ III Międzynarodowy Konkurs Malarski dla Dzieci i Młodzieży do lat szesnastu „Człowiek i jego praca”,
- ✓ V Ogólnopolski Konkurs Papięski pt. "Bóg, honor, ojczyzna w nauczaniu Jana Pawła II",
- ✓ Konkurs wakacyjny „Wakacje mojej rodziny” organizowany przez SKOK Stefczyka wraz

z TUV SKOK i SKOK Family Tours

- ✓ VII Międzynarodowy Konkurs Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Dziecko i pies”,
- ✓ XVI edycja Europejskiego Konkursu dla Dzieci i Młodzieży „Europa w szkole”,

- ✓ "Kwiaty dla Babci i Dziadka".

Ania ma równie utalentowaną plastycznie siostrę Monikę, która także wzięła udział w konkursie "Kwiaty dla Babci i Dziadka". Monika w trakcie konkursu uczestniczyła w warsztatach florystycznych zakończonych konkursem pt. "Bukiet na Dzień Babci". Podczas uroczystej gali w Galerii Porczyńskich w Warszawie jej praca została wręczona Pani Teresie Lipowskiej - gościowi honorowemu gali.

Fot.15. Elżbieta Lipowska wraz z Moniką Klechamer

3.5.2. Związki i stowarzyszenia

3.5.2.1. Ochotnicza Straż Pożarna

W dniu 20.06.2006 r. Ochotnicza Straż Pożarna z Darnawy została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000259036 jako stowarzyszenie. OSP Darnawa liczy 28 członków, w tym: mężczyźni 18-60 lat – 20, mężczyźni powyżej 60 lat – 3, kobiety -5. W jednostce operacyjno-technicznej (JOT) kat. IV jest 10 osób. Wyszakowanie JOT przedstawia się następująco:

- ✓ Strażacy ratownicy OSP: 4
- ✓ Naczelnicy OSP: 2
- ✓ Dowódcy OSP: 2
- ✓ Kierowcy operatorzy sprzętu: 2

Jednostka OSP w Darnawie w roku 2008 uczestniczyła w 1 wyjeździe do zdarzenia na terenie gminy, w którym uczestniczyło 10 strażaków.

3.5.2.2. Rada Kościelna

Lokalną organizacją jest Rada Kościelna, która swoją działalność skupia głównie wokół spraw związanych z życiem kościoła. Członkowie rady uczestniczą we wszelkich inwestycjach służących poprawie warunków technicznych świątyni oraz organizacji festynów parafialnych.

3.5.2.3. Polski Związek Pszczelarzy

Zainteresowanie niektórych mieszkańców Darnawy pszczelarstwem znajduje swoje odzwierciedlenie w ich przynależności do Polskiego Związku Pszczelarzy. Ułatwia im to legalną działalność w zakresie sprzedaży własnych wyrobów pszczelarskich.

3.5.2.3. Rada Sołecka

Członkowie Rady chętnie uczestniczą we wszelkiego rodzaju inicjatywach obywatelskich lub organizacji imprez na rzecz integracji mieszkańców. Szczególną aktywność wykazuje tu sołtys oraz członkowie Rady Sołeckiej.

W latach 2008 – 2009 Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodek Regionalny w Zielonej Górze zrealizowała na terenie Gminy Skąpe projektu pn. **„Gmina Skąpe inicjatorem projektów”**. W ramach podejmowanych działań przeprowadzony został cykl szkoleń, który adresowany był do sołtysów i przedstawicieli Rad Sołeckich - animatorów życia społecznego z terenu Gminy Skąpe. Celem trwających szkoleń było wyposażenie uczestników w umiejętności pisania wniosków i sporządzania dokumentacji aplikacyjnej oraz przekazanie wiedzy nt. możliwych źródeł otrzymania dofinansowania. Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W projekcie aktywnie uczestniczył sołtys Darnawy wraz z przedstawicielami Rady Sołeckiej.

3.6. Analiza zasobów

Tabela 9. Analiza zasobów

Rodzaj zasobu	Opis zasobu, jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu		
		Małe	Duże	Wyróżniające wieś
Środowisko przyrodnicze, położenie				
✓ walory krajobrazu	Z dala od terenów uprzemysłowionych, w otoczeniu lasów oraz łąk			x
✓ walory klimatu		x		
✓ walory szaty roślinnej oraz świata zwierzęcego	Gniazdo bociana białego			x
✓ warunki hydrologiczne		x		
✓ gleby		x		
✓ drogi (dostępność komunikacyjna)		x		
Środowisko kulturowe				
✓ układ osadniczy	Historyczny owalnicowy układ wsi,			x
✓ zabytki	kościół, zabudowa			x
✓ cmentarz		x		
Obiekty i tereny				
✓ miejsca publicznych spotkań	Świetlica wiejska		x	
✓ miejsca sportu i rekreacji	boisko sportowe, plac zabaw	x		
✓ szlaki turystyczne	zielony i czerwony szlak rowerowy			x
Gospodarka, rolnictwo				
✓ grunty orne		x		
✓ gospodarstwa rolne	Pasieka Darnawa			x
✓ infrastruktura techniczna	wodociąg, energia, kanalizacja, telekomunikacja, gaz	x		
Mieszkańcy, kapitał społeczny				
✓ osoby o specyficznej wiedzy i umiejętnościach	Pszczelarz, młode plastyczki			x
✓ związki i stowarzyszenia	Ochotnicza Straż Pożarna		x	
	Polski Związek Pszczelarzy			
✓ tradycja wspólnych spotkań	Cykliczne zjazdy obecnych i byłych mieszkańców wsi			x

3.6.1. Elementy wyróżniające miejscowość

Położenie:

- ✓ z dala od terenów uprzemysłowionych oraz dużych szlaków komunikacyjnych, w otoczeniu lasów i łąk

Walory świata zwierzęcego:

- ✓ gniazdo bociana białego zarejestrowane w internetowej ogólnopolskiej bazie gniazd bociana białego

Zabytki architektury:

- ✓ owalny układ wsi
- ✓ kościół z początku XX w.
- ✓ zabudowa mieszkaniowa

Wartości kulturowe:

- ✓ specyficzne zawody – pszczelarz
- ✓ tradycja spotkań byłych i obecnych mieszkańców wsi – „Spotkania po latach”

Obiekty i tereny:

- ✓ miejsce publicznych spotkań – świetlica/sala wiejska
- ✓ ponadregionalny i międzygminny szlak rowerowy (zielony, czerwony)

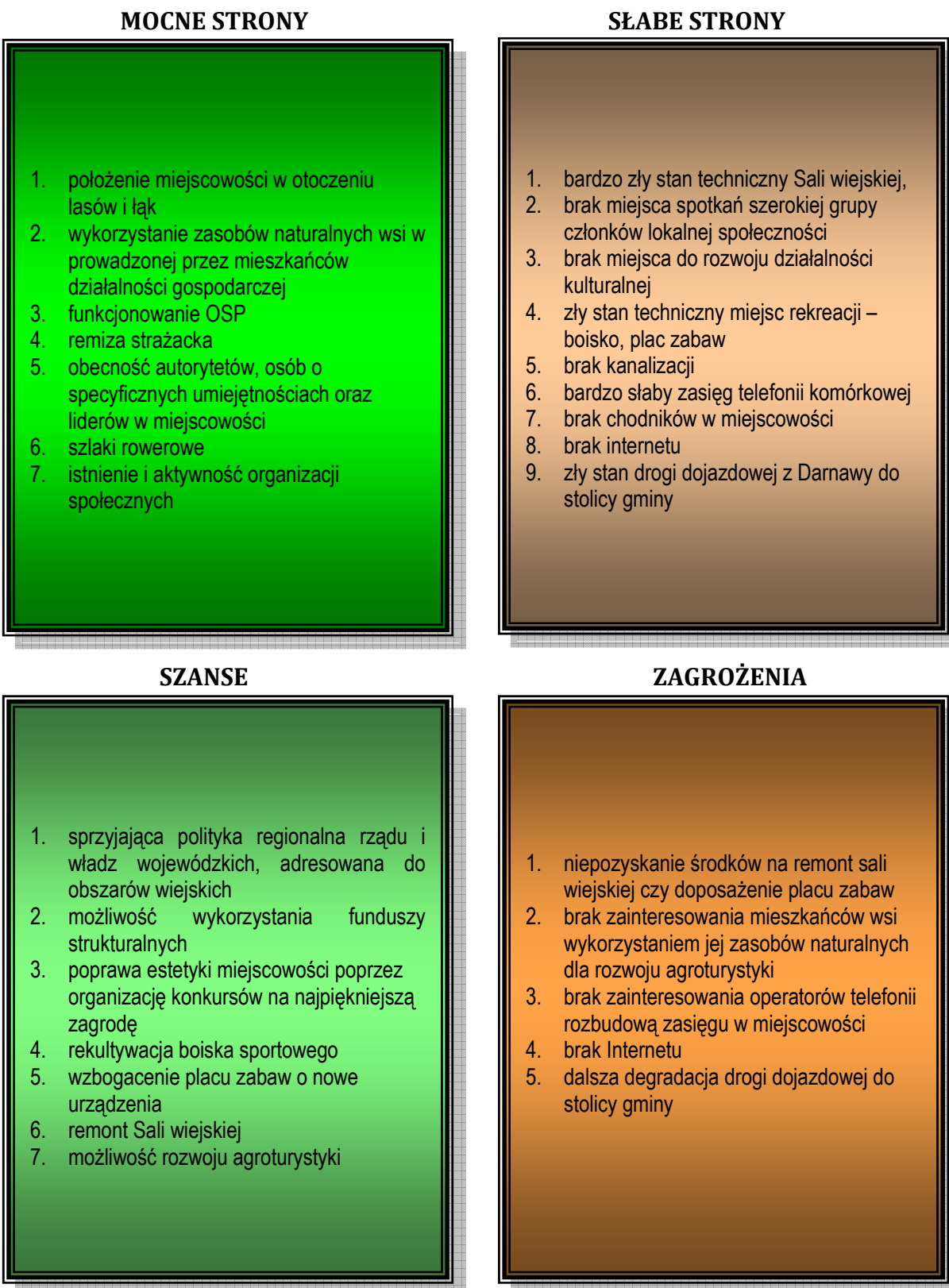
Kapitał społeczny:

- ✓ osoby o specyficznych umiejętnościach – pszczelarz, młode artystki - plastyczki
- ✓ organizacja cyklicznych spotkań dla obecnych i byłych mieszkańców wsi

4. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja

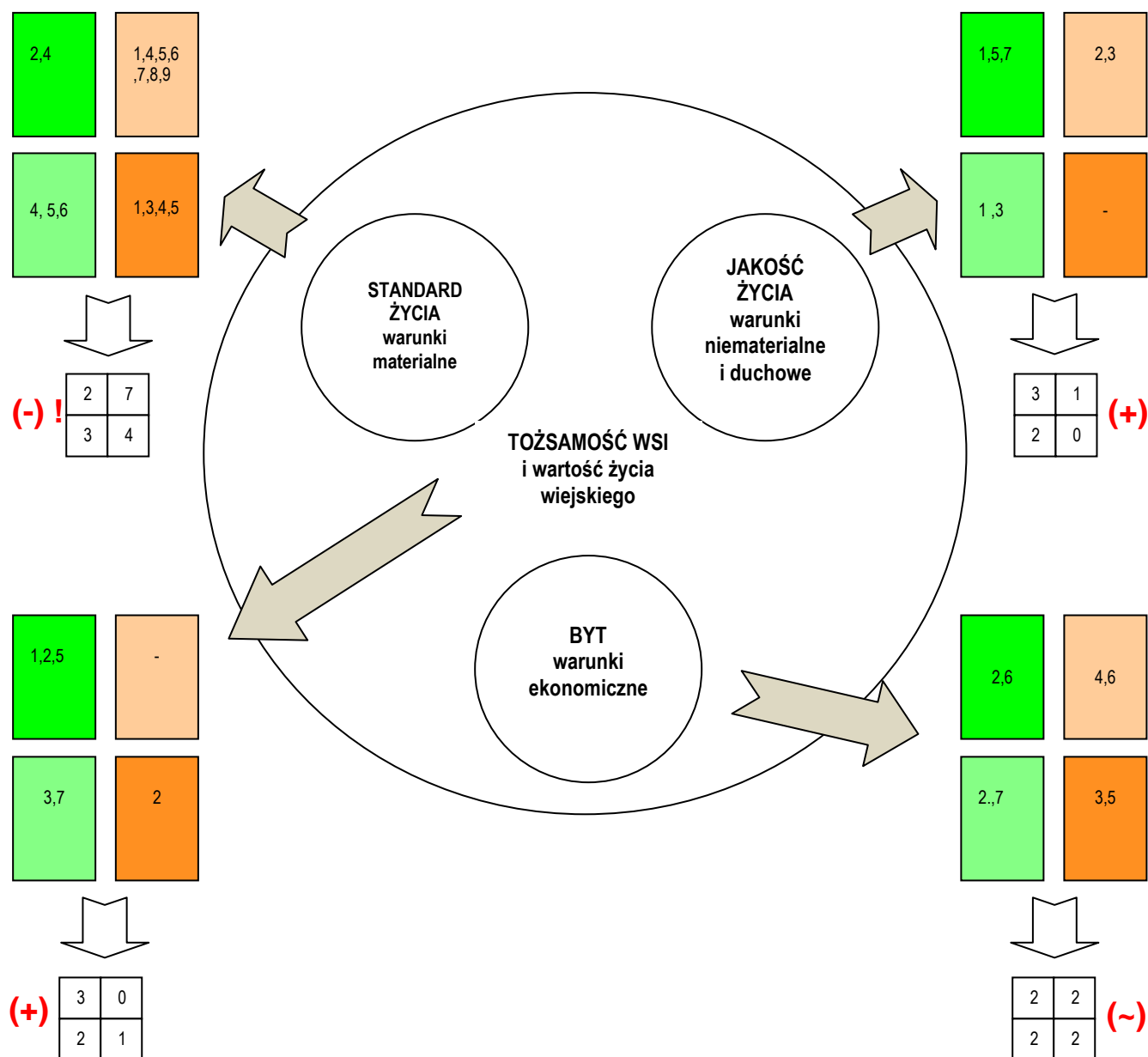
4.1. Analiza SWOT

Ryc. 3. Analiza SWOT

4.2. Wyniki analizy SWOT

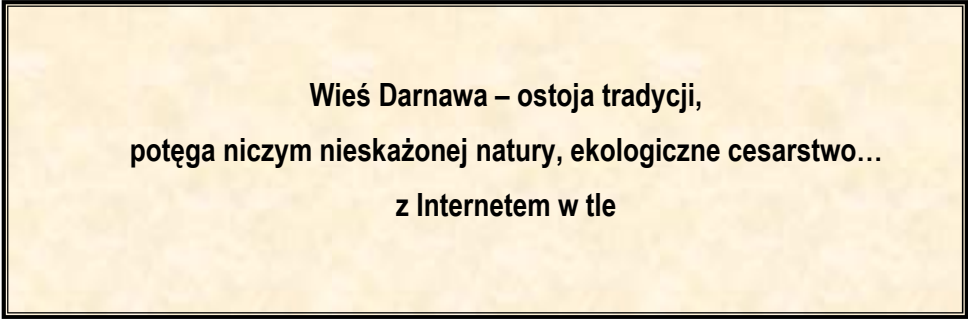
Ryc. 4. Wyniki analizy SWOT

Z analizy SWOT wynika, iż dziedziną, która szczególnie wymaga poprawy jest **standard życia**.

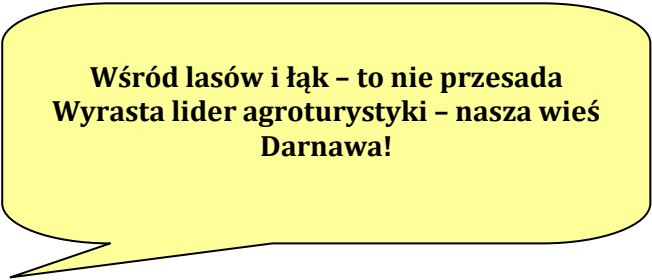
5. Plan długoterminowy

Program długoterminowy wyznacza cel rozwoju miejscowości, do którego mieszkańcy będą dążyć. Drogę rozwoju wyznacza **wizja**, jaką mieszkańcy przyjęli do realizacji swoich potrzeb:

**Wieś Darnawa – ostoja tradycji,
potęga niczym nieskażonej natury, ekologiczne cesarstwo...
z Internetem w tle**

Wizja rozwoju miejscowości Darnawa będzie realizowana pod **hasłem**:

**Wśród lasów i łąk – to nie przesada
Wyrasta lider agroturystyki – nasza wieś
Darnawa!**

Program długoterminowy obejmuje projekty, których realizacja wzmocni wszystkie dziedziny życia wspólnotowego jak i życia indywidualnego mieszkańca. Programy zaszeregowano więc według celów jakie mają spełniać.

Należy podkreślić, że cele programu długoterminowego, określone przez mieszkańców Darnawy są komplementarne z celami strategicznymi Gminy Skąpe i jej dokumentami:

- ✓ Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Skąpe do 2010 r.,
- ✓ Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Skąpe na lata 2008-2013.

Tabela 10. Plan długoterminowy rozwoju miejscowości Darnawa

Plan długoterminowy rozwoju: miejscowość Darnawa				Program rozwoju
1. Cele Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję wsi?	2. Co pomoże osiągnąć cele?		3. Co może przeszkodzić?	Projekty Co wykonamy?
	Zasoby Czego użyjemy	Atuty Silne strony i szanse Co wykorzystamy?	Bariery; Słabe strony Co wyeliminujemy? Zagrożenia Czego unikniemy	
A. Tożsamość wsi i wartości życia wiejskiego				
1. Kultywowanie tradycji 2. Zachowanie dziedzictwa naturalnego w jego pierwotnym stanie	1. Kościół 2. Lasy, łąki – natura 3. Specyficzna działalność - pszczelarz	1. Kościół 2. Brak przemysłu 3. Bogate tradycje rolnicze 4. Naturalne zasoby	1. Brak imprez integrujących społeczność w kultywowaniu tradycji 2. Brak zainteresowania młodych rolnictwem	1. Organizacja zajęć w świetlicy nt. pszczelarstwa, agroturystyki 2. Organizacja jasełek
B. Standard życia (-)				
1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej 2. Poprawa estetyki miejscowości	1. Sala wiejska 2. Plac zabaw 3. Boisko sportowe 4. Mieszkańcy miejscowości	1. Umiejętność samoorganizowania się mieszkańców 2. Aktywność mieszkańców	1. Brak finansów 2. Brak czasu	1. Remont Sali wiejskiej 2. Doposażenie placu zabaw (nowe urządzenia) 3. Rekultywacja boiska sportowego 4. Organizacja konkursu na najpiękniejszą zagrodę
C. Jakość życia				
1. Podniesienie poziomu życia wspólnotowego 2. Rozwój stowarzyszenia	1. świetlica wiejska, boisko sportowe 2. OSP	1. Boisko sportowe, świetlica wiejska 2. Remiza strażacka	1. Brak finansów 2. Brak czasu	1. Organizacja zjazdów dla obecnych i byłych mieszkańców wsi 2. Organizacja zwozów sportowo-pożarniczych
D. Byt				
1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości 2. Zwiększenie dochodów miejscowości	1. Lasy, łąki 2. pasieka	1. pszczelarz 2. szlaki turystyczne 3. naturalne zasoby	1. brak możliwości wykorzystania nowoczesnych technik promocji – brak internetu 2. utrudniony dojazd – zły stan dróg 3. utrudniony kontakt – słaby zasięg telefonii	1. Stworzenie gospodarstw agroturystycznych we wsi 2. Doprowadzenie Internetu do miejscowości 3. Kapitałny remont drogi Darnawa-Skąpe

6. Projekt krótkoterminowy

Program krótkoterminowy ma na celu rozwiązanie problemów mieszkańców w najbliższym czasie. Programy te uporządkowano więc wg kategorii „kluczowych programów”. Kategorie programów zostały zaszerzegowane w związku z potrzebami mieszkańców miejscowości. Poszczególne projekty oceniono pod względem możliwości realizacji finansowym i organizacyjnym.

Najbardziej integruje

Najbardziej integrującą formę mają spotkania i/lub imprezy wiejskie. Wspólna przebywanie sprawia, iż społeczność poznaje się, określa swoją przynależność do grupy mieszkańców, a co za tym idzie buduje swoją tożsamość.

Najbardziej zależy

Największą potrzebą społeczności wsi Darnawa jest współpraca i uaktywnienie mieszkańców.

Najbardziej przeszkadza

Wiele do zyczenia pozostawia skomunikowanie wsi z otoczeniem Z powodu braku Internetu, słabego zasięgu telefonii komórkowej, fatalnego stanu drogi dojazdowej do miejscowości, Darnawa pozostaje na marginesie współczesnego życia gospodarczo-kulturalno-społecznego.

Poważną przeszkodą w aktywizacji i współpracy mieszkańców jest zły stan obiektów sportowo-rekreacyjnych, które przez to nie mogą być w pełni wykorzystane do celów integracyjnych i mobilizujących lokalną społeczność.

Najbardziej zmieni nasze życie

Życie miejscowej społeczności ogranicza brak miejsca spotkań. Priorytetem zatem jest kapitalny remont Sali wiejskiej, w której mogłyby się odbywać lokalne imprezy integracyjne, choćby słynne już spotkania po latach byłych i obecnych mieszkańców wsi..

Najłatwiej przyjdzie

Najłatwiejszą rzeczą, która może być realizowana przy małym nakładzie finansowym jest wspólna organizacja lokalnych imprez oraz dbałość o kościół.

Tabela 11. Program krótkoterminowy odnowy miejscowości Darnawa na okres 2 lat

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację organizacyjnie	Czy nas stać na realizację finansowo	Punktacja	Hierarchia
Co nas najbardziej integruje	1. Imprezy wiejskie 2. Zawody sportowe	1. Organizacja „spotkań po latach” 2. Organizacja dożynek 3. Organizacja zawodów sportowo-pożarniczych 4. Festyny integracyjne	TAK	TAK	3,3,4,4-14	III
Na czym nam najbardziej zależy	1. Wzrost aktywności mieszkańców	1. Angażowanie mieszkańców w organizację imprez wiejskich	TAK	TAK	1,4,1,3-9	IV
Co nam najbardziej przeszkadza	1. Niewystarczający stan ilościowy placu zabaw 2. Zły stan boiska sportowego 3. Brak właściwego skomunikowania miejscowości (Internet, telefonia, droga)	1. Doposażenie placu zabaw 2. Rekultywacja boiska sportowego 3. Doprowadzenie Internetu 4. Budowa wieży przekaźnikowej w pobliżu Darnawy 5. Remont drogi do Skąpego	TAK przy współpracy gminy, powiatu, operatorów telefonii	NIE	4,4,4,4-16	II
Co najbardziej zmieni nasze życie	1. Funkcjonowanie Sali wiejskiej	1. Remont Sali wiejskiej	TAK przy współpracy Gminy	NIE	5,5,5,5-20	I
Co nam przyjdzie najłatwiej	1. Organizacja imprez wiejskich 2. Dbanie o kościół	1. Organizacja festynów 2. Wiosenne sprzątanie wsi 3. Prace w kościele, wokół świątyni, bieżące remonty	TAK	TAK	3,1,2,2-8	V
		Remont Sali wiejskiej spełniającej rolę publiczną, będącej miejscem spotkań mieszkańców w celu organizacji imprez okolicznościowych	TAK przy współpracy Gminy	NIE		

7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2010-2016

Opis planowanych zadań inwestycyjnych zawiera zarówno te plany inwestycyjne, które zostały wskazane przez mieszkańców miejscowości i zebrane w niniejszym dokumencie przez Lokalną Grupę Odnowy (patrz: Tab. 11 i 12), jak również zadania wskazane przez Urząd Gminy Skąpe oraz pozostałe instytucje, których plany skupiają się na poprawie infrastruktury w miejscowości.

Tabela 12. Opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2010-2016

l.p.	CEL	PROJEKT (nazwa)	PRZEZNACZENIE
1	- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi - poprawa jakości życia mieszkańców wsi - aktywizacja mieszkańców wsi w zakresie kultury i sportu - podniesienie estetyki wsi	Remont Sali wiejskiej	- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży - organizacja imprez kulturalnych i sportowych
2	- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi - poprawa jakości życia mieszkańców wsi - podniesienie atrakcyjności terenów rekreacyjnych wsi	Doposażenie placu zabaw	- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży - organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych
3	- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi - poprawa jakości życia mieszkańców wsi - aktywizacja i integracja mieszkańców wsi	Rekultywacja boiska sportowego	- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży - organizacja imprez sportowych
4	- poprawa jakości życia mieszkańców wsi - zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi	Organizacja spotkań po latach byłych i obecnych mieszkańców wsi	- organizacja czasu wolnego mieszkańców wsi
5	- podniesienie estetyki wsi - podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości	Akcje sprzątania: wsi, kościoła, placu zabaw itp.	- uatrakcyjnienie życia mieszkańców wsi
6	- zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców wsi - poprawa jakości życia mieszkańców wsi - aktywizacja i integracja mieszkańców wsi	Organizacja zajęć w świetlicy nt. pszczelarstwa, agroturystyki	- mobilizacja mieszkańców wsi do podjęcia działań w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej

7	- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi - aktywizacja i integracja mieszkańców wsi	Organizacja jasełek	- uatrakcyjnienie życia mieszkańców wsi - organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
8	- podniesienie estetyki wsi - podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości	Organizacja konkursu na najpiękniejszą zagrodę	- uatrakcyjnienie życia mieszkańców wsi
9	- zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców wsi - zaspokojenie potrzeb w zakresie kultury fizycznej mieszkańców wsi - aktywizacja i integracja mieszkańców wsi	Organizacja zawodów sportowo-pożarniczych	- uatrakcyjnienie życia mieszkańców wsi - organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży
10	- zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców wsi - poprawa jakości życia mieszkańców wsi - aktywizacja i integracja mieszkańców wsi	Stworzenie gospodarstw agroturystycznych we wsi	- mobilizacja mieszkańców wsi do podjęcia działań w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej
11	- poprawa jakości życia mieszkańców wsi - podniesienie standardu życia na wsi	Doprowadzenie Internetu do miejscowości	- uatrakcyjnienie życia mieszkańców wsi - organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży - rozwój działalności gospodarczej
12	- poprawa jakości życia mieszkańców wsi - podniesienie standardu życia na wsi	Kapitałny remont drogi Darnawa-Skąpe	- ułatwienie życia mieszkańców wsi

7.1. Harmonogram realizacji projektów

Tabela 13. Harmonogram rzeczowy realizacji projektów

l.p.	PROJEKT (nazwa)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	Remont Sali wiejskiej	✓						
2	Doposażenie placu zabaw	✓						
3	Rekultywacja boiska sportowego	✓						
4	Organizacja spotkań po latach byłych i obecnych mieszkańców wsi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Akcje sprzątania: wsi, kościoła, placu zabaw itp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Organizacja zajęć w świetlicy nt. pszczelarstwa, agroturystyki		✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Organizacja jasełek		✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	Organizacja konkursu na najpiękniejszą zagrodę		✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Organizacja zawodów sportowo-pożarniczych		✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Stworzenie gospodarstw agroturystycznych we wsi				✓			✓
11	Doprowadzenie Internetu do miejscowości			✓				
12	Kapitałny remont drogi Darnawa-Skąpe			✓				

7.2. Koszty realizacji zadań

Tabela 14. Koszty realizacji projektów

l.p.	PROJEKT (nazwa)	Łączny koszt PLN	Źródło finansowania
1	Remont Sali wiejskiej	296.366,84	Gmina Skąpe/ fundusze europejskie
2	Doposażenie placu zabaw	26.900,00	Gmina Skąpe/ fundusze europejskie
3	Rekultywacja boiska sportowego	15.000,00	Gmina Skąpe /Mieszkańcy miejscowości
4	Organizacja spotkań po latach byłych i obecnych mieszkańców wsi	0,00	Mieszkańcy miejscowości
5	Akcje sprzątania: wsi, kościoła, placu zabaw itp.	0,00	Mieszkańcy miejscowości
6	Organizacja zajęć w świetlicy nt. pszczelarstwa, agroturystyki	0,00	Mieszkańcy miejscowości
7	Organizacja jasełek	0,00	Mieszkańcy miejscowości
8	Organizacja konkursu na najpiękniejszą zagrodę	5.000,00	Mieszkańcy miejscowości
9	Organizacja zawodów sportowo-pożarniczych	1.200,00	Mieszkańcy miejscowości
10	Stworzenie gospodarstw agroturystycznych we wsi	100.000,00	Mieszkańcy miejscowości/ środki zewnętrzne
11	Doprowadzenie Internetu do miejscowości	150.000,00	Gmina Skąpe/środki zewnętrzne
12	Kapitałny remont drogi Darnawa-Skąpe	2.000.000,00	Gmina/Powiat/środki zewnętrzne

Zakończenie

Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna polskiej wsi stanowi jedną z barier rozwoju obszarów wiejskich w sferze gospodarczej. Wychodząc naprzeciw ww. problemom podejmujemy działania, które mają na celu zminimalizowanie dysproporcji między wsią a miastem. W ramach Planu Odnowy Miejscowości Darnawa przewiduje się realizację następujących inwestycji: kapitalny remont Sali wiejskiej.

Obiekt ten pełnić ma funkcje kulturalne i rekreacyjne. Istotny element działań w ramach Planu stanowi pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, przyrodniczą i kulturową. Priorytetowym celem inwestycji jest poprawa warunków życia poprzez rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej, poprawa zagospodarowania przestrzennego wsi oraz uatrakcyjnienie obszarów wiejskich, jako miejsca zamieszkania. Cele te realizowane będą na różne sposoby. Sala wiejska służyć będzie jako miejsce spotkań i imprez o charakterze lokalnym i regionalnym.

Reasumując realizacja Planu Odnowy Miejscowości Darnawa ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej, wzrostowi lokalnego patriotyzmu i rozwojowi organizacji społecznych.

Spis tabel

Tabela 1. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według płci.....	10
Tabela 2. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według wieku.....	10
Tabela 3. Podział mieszkańców według płci.....	12
Tabela 4. Podział mieszkańców według wieku.....	12
Tabela 5. Stan liczebności mieszkańców Darnawy w ostatnich pięciu latach	13
Tabela 6. Rodzaj nieruchomości	20
Tabela 7. Szlaki turystyczne w Darnawie	21
Tabela 8. Grupy gospodarstw rolnych we wsi Darnawa.....	23
Tabela 9. Analiza zasobów	30
Tabela 10. Plan długoterminowy rozwoju miejscowości Darnawa.....	35
Tabela 11. Program krótkoterminowy odnowy miejscowości Darnawa na okres 2 lat.....	37
Tabela 12. Opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2010-2016	38
Tabela 13. Harmonogram rzeczowy realizacji projektów.....	40
Tabela 14. Koszty realizacji projektów.....	40

Spis rysunków

Ryc. 1 Wieś Darnawa na starej karcie pocztowej.....	11
Ryc. 2. Praca na konkurs „Dziecko i pies”	27
Ryc. 3. Analiza SWOT.....	32
Ryc. 4. Wyniki analizy SWOT	33

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Skąpe w Powiecie Świebodzińskim	5
Mapa 2. Położenie Gminy Skąpe w Województwie Lubuskim	6
Mapa 3. Mapa turystyczna gminy Skąpe	21

Spis fotografii

Fot. 1 Jezioro Niesłysz	7
Fot. 2 Gryżyński Park Krajobrazowy.....	8
Fot.3. Kościół w Darnawie.....	11
Fot.4. Panorama Darnawy.....	14
Fot.5. Remont drogi 1224F: Radoszyn-Darnawa	17
Fot.6. Owalnicowy plan wsi	17
Fot.8. Kościół po remoncie.....	18
Fot.7. Kościół przed remontem.....	18
Fot.9. Dom nr 30	19
Fot.10. Sala wiejska w Darnawie	20
Fot.11. Plac zabaw we wsi Darnawa.....	22
Fot.12. Pasieka Krzysztofa Barckiego.....	24
Fot.13. Zjazd w Darnawie – rok 2009.....	26
Fot.14. „Ul” w pasiece K. Barckiego	27
Fot.15. Elżbieta Lipowska wraz z Moniką Klechamer.....	28